Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE

A R R E S T

Nr. 91.977 van 5 januari 2001

A. 96.494/VI-15.691

In zake : **MENTEN** Paul,

Koning-Soldaatlaan 18
1070 Brussel,

tegen:

1. **de Belgische Staat,** vertegenwoordigd door de Minister van Binnenlandse Zaken,

2. **de gouverneur van het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad.**

DE WND. VOORZITTER VAN DE VIe KAMER VAN DE RAAD VAN STATE, RECHTSPREKEND IN KORT GEDING,

Gezien de vordering die Paul MENTEN op 17 oktober 2000 heeft ingesteld om de schorsing van de tenuitvoerlegging te verkrijgen "van het koninklijk besluit van 12 augustus 2000 waarbij hij bij wijze van tuchtstraf van ambtswege wordt ontslagen en, voorzover nodig, van de beslissing van mevrouw V. PAULUS DE CHATELET, gouverneur van het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad, om hem bij wijze van tuchtstraf af te zetten";

Gezien het gelijktijdig ingediende verzoekschrift, waarbij dezelfde verzoeker de nietigverklaring van dezelfde handelingen vordert;

Gezien de nota met opmerkingen en het administratief dossier van de verwerende partij;

Gezien het verslag van mevrouw DAGNELIE, eerste auditeur-afdelingshoofd bij de Raad van State;

Gelet op de beschikking van 20 december 2000, waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 3 januari 2001 om 10 uur;

Gelet op de kennisgeving, aan de partijen, van het verslag en van de beschikking tot vaststelling van de rechtsdag;

Gehoord het verslag van de heer LEWALLE, staatsraad;

Gehoord de opmerkingen van Mr. DETRY, advocaat, die voor verzoeker verschijnt, en van de heer BLANJEAN, adjunct-adviseur, die voor de eerste verwerende partij verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van Mevr. DAGNELIE, eerste auditeur-afdelingshoofd;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de volgende feiten dienstig zijn voor het onderzoek van de vordering :

1. Op 4 december 1997 heeft de hoofdcommissaris van de gemeente Vorst als korpschef een verslag bekrachtigd waarin staat dat de heer MENTEN vertraging heeft opgelopen in de behandeling van een gerechtelijk dossier. Gelet op het tuchtrechtelijke verleden van betrokkene en gelet op klachten van zijn diensthoofd over zijn algemene gedrag, is voorgesteld om hem voor de burgemeester te brengen, "die eventueel zou kunnen besluiten om betrokkene preventief te schorsen en de gouverneur van het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad op de hoogte zou kunnen brengen teneinde te verkrijgen dat de gouverneur een straf uitvaardigt die onder zijn bevoegdheid valt".

2. Op 13 januari 1998 heeft wnd. burgemeester P. LENDERS verzoeker ontboden om op 17 februari 1998 te worden gehoord over een tekortkoming die als volgt wordt omschreven :

" De procureur des Konings heeft ons een brief toegezonden. Hij maakte zich zorgen over de vertraging in de behandeling van een dossier dat aan u was toevertrouwd. Eind november hebt u een dossier teruggevonden dat u op 20 maart 1997 was toevertrouwd.
U hebt drie rappelbrieven van de procureur des Konings gekregen.
De heer VERMEULEN, adjunct-commissaris-inspecteur, beklaagt zich over uw gedrag in het algemeen".

De hoorzitting is uitgesteld tot 26 maart 1998 omdat verzoeker afwezig was wegens ziekte. Op die datum wordt ze om dezelfde reden nogmaals uitgesteld.

3. Op 25 mei 1998 heeft de korpschef een nieuw verslag over het gedrag van de heer MENTEN aan de burgemeester bezorgd.
Betrokkene is verweten dat hij op 12 mei 1998 om 8 uur niet in staat was om te werken, waarschijnlijk omdat hij onder de invloed van alcohol en geneesmiddelen was.

4. Op 5 juni 1998 heeft de burgemeester de heer MENTEN een nieuwe oproepingsbrief gezonden om te worden gehoord.
Naast de oorspronkelijke klacht was er een klacht bijgekomen, die als volgt was omschreven :

" Op dinsdag 12 mei 1998 omstreeks 8 uur, toen u uw dienst aanving, is vastgesteld dat u niet bij uw volle bewustzijn was, waardoor u niet in staat was uw werk te doen".

De hoorzitting, die gepland was op 3 juli 1998, heeft niet plaatsgevonden omdat verzoeker afwezig was wegens ziekte. Op 6 juli 1998 heeft de burgemeester een proces-verbaal van niet-verschijning opgemaakt en besloten om betrokkene op te roepen voor de volgende gemeenteraad, aangezien de ten laste gelegde feiten een zware straf rechtvaardigden.

5. Op 9 oktober 1998 heeft een andere wnd. burgemeester, C. DE PERMENTIER, de heer MENTEN opgeroepen opdat hij op 27 oktober 1998 door de gemeenteraad kon worden gehoord. Die hoorzitting is geannuleerd, omdat de burgemeester op 26 oktober 1998 het besluit van zijn voorganger van 6 juli 1998 om betrokkene voor de gemeenteraad te laten verschijnen heeft ingetrokken en besloten heeft om het tuchtdossier over te zenden aan de gouverneur van het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad.

6. Het tuchtdossier is aan de gouverneur overgezonden op 9 november 1998.

7. Op 29 juni 1999 heeft de gouverneur de heer MENTEN opgeroepen om op 19 juli 1999 te worden gehoord over de twee ten laste gelegde tekortkomingen. Op die datum is verzoeker werkelijk gehoord. Hij heeft het proces-verbaal ondertekend zonder enige opmerking te maken.

8. Bij besluit van 16 september 1999 is de heer MENTEN afgezet. Dat besluit is hem ter kennis gebracht bij een op 20 september 1999 ter post aangetekende brief.

9. Op 4 oktober 1999 heeft de heer MENTEN het beroep ingesteld dat wordt georganiseerd bij artikel 290, § 2, van de nieuwe gemeentewet.
Hij voerde het volgende aan :

- schending van artikel 317 van de nieuwe gemeentewet (verjaring);
- schending van het beginsel van behoorlijk bestuur en van billijke rechtspleging, alsook schending van het beginsel dat een redelijke termijn in acht moet worden genomen (vergissing van de burgemeester en te lange tijd tussen de overzending van het dossier aan de gouverneur en zijn oproeping voor een hoorzitting);
- schending van het evenredigheidsbeginsel.

10. Op 3 november 1999 is verzoeker ervan op de hoogte gebracht dat zijn dossier werd onderzocht.

11. Op 4 november 1999 heeft de Minister dringend om het dossier verzocht; de gouverneur heeft het hem op 10 november daaropvolgende overgezonden.

12. Op 10 februari 2000 heeft de Minister aan de gouverneur gevraagd waarom 7 maanden waren verstreken tussen het ogenblik dat de gemeente het tuchtdossier had overgezonden en de brief waarbij betrokkene opgeroepen werd om voor haar te verschijnen. De gouverneur heeft op 15 februari 2000 uitleg verstrekt.

13. Op 10 februari 2000 is de heer MENTEN opgeroepen om op 2 maart daaropvolgende door de daartoe afgevaardigde mevrouw BRUYERE te worden gehoord. Bij brief van 23 februari 2000 is verzoeker ervan op de hoogte gebracht dat die hoorzitting was uitgesteld, omdat nog proceshandelingen moesten worden gesteld.

14. Op 30 maart 2000 heeft de Minister de procureur-generaal bij het hof van beroep te Brussel verzocht om de instemming vereist bij artikel 293 van de nieuwe gemeentewet om een straf te stellen op de eerste ten laste gelegde tekortkoming.

15. Op 30 maart 2000 heeft de Minister het volgende geschreven aan verzoeker :

" (...)

> Uw beroep en uw tuchtdossier zijn grondig onderzocht door mijn departement. Uit het dossier blijkt onder meer dat het eerste ten laste gelegde feit, zoals het in de bovengenoemde beslissing is vermeld, namelijk vertraging in de behandeling van een dossier ondanks rappelbrieven van de procureur des Konings (welke feiten van eind 1997 dateren), een feit is dat tot de uitoefening van de taken van gerechtelijke politie behoort, welke taken u als officier van gerechtelijke politie, hulpofficier van de procureur des Konings, behoorde te vervullen.
> De gouverneur was dus krachtens artikel 293 van de nieuwe gemeentewet verplicht om aan de procureur-generaal bij het hof van beroep te Brussel te vragen of ze u een tuchtstraf mocht opleggen.
> Opdat de Koning, die uitspraak doet als tuchtrechtelijke overheid in hoger beroep, u eventueel een straf kan opleggen, heb ik de procureur-generaal bij het hof van beroep te Brussel op heden schriftelijk om instemming verzocht.
> Mijn brief aan de procureur-generaal, alsook zijn antwoord daarop, zullen uiteraard bij het tuchtdossier worden gevoegd en zullen dus door u kunnen worden ingekeken.
>
> Ik hou u op de hoogte van het verdere verloop van de procedure ...".

Op 10 april 2000 heeft de procureur-generaal de instemming gegeven waarom was verzocht.

16. Bij brief van 28 april 2000 is verzoeker opgeroepen om op 31 mei 2000 tuchtrechtelijk te worden gehoord.

17. Verzoeker is op die datum werkelijk gehoord. Hij heeft uitgelegd hoe de vertraging in de behandeling van het gerechtelijke dossier tot stand was kunnen komen. Hij heeft uitgelegd dat hij, de dag waarop hij niet in staat was geacht om zijn dienst te vervullen en voor onderzoek naar het ziekenhuis was gebracht, geneesmiddelen nam wegens een schedelbreuk en dat die geneesmiddelen, in combinatie met een glas bier, de oorzaak van zijn toestand waren. Zijn raadsman heeft de onregelmatigheden en het getalm in de procedure beklemtoond.

18. Bij koninklijk besluit van 12 augustus 2000 is verzoeker van ambtswege ontslagen.

Die beslissing is inzonderheid als volgt gemotiveerd :

" (...)

> Overwegende dat verzoeker al drie tuchtstraffen heeft opgelopen, dat hij respectievelijk op 19 juli 1985 een dag is geschorst met inhouding van wedde wegens nalatigheden, op 3 april 1992 vijftien dagen is geschorst met inhouding van wedde wegens nalatigheid en dronkenschap tijdens de dienst, en op 24 april 1996 een maand is geschorst met inhouding van wedde wegens het ongeoorloofd verlaten van zijn post en wegens openbare dronkenschap;

dat die straffen, gespreid over de hele loopbaan van verzoeker, hem tot nadenken konden stemmen over de gevolgen als hij opnieuw in zijn beroepsplichten tekort schoot, tekortkomingen waaraan hij zich nochtans herhaaldelijk schuldig heeft gemaakt, aangezien hij in de loop van 1997 nagelaten heeft zijn plicht te vervullen betreffende een dossier dat hem was toevertrouwd en dat hij op 12 mei 1998 is aangetroffen in een toestand waarin hij tengevolge van alcohol en geneesmiddelen niet meer in staat was te werken;
dat die feiten voldoende bewezen zijn in het licht van de gegevens die hierboven zijn toegelicht;
dat verzoeker als officier van politie, in plaats van - zoals het hoorde - een positief en lichtend voorbeeld binnen het politiekorps van Vorst te zijn, door de feiten te plegen waarvoor hij vervolgd wordt een gedrag heeft vertoond dat een officier van politie onwaardig is;
dat verzoeker luidens het verslag d.d. 23 oktober 1997 van adjunct-commissaris-inspecteur van politie J. VERMEULEN al "op een zijspoor" was gezet, doordat hij alleen taken kreeg die duidelijk minder bekwaamheden van hem vergden dan voor zijn ambt vereist waren en die een absoluut minimum aan verantwoordelijkheden van hem vergden;
dat, eveneens volgens dat verslag, het kennelijke begrip voor de psychische en relationele problemen van verzoeker geen enkele invloed hebben gehad op de manier waarop verzoeker zich privaat en op het werk gedroeg;
dat tot slot uit dat verslag blijkt dat de algemene toestand en het gedrag van verzoeker een dramatische weerslag hebben op zijn relaties met de andere personeelsleden en met het publiek en dat verzoeker de werking van de politiedienst sterk in het gedrang brengt;
dat die bevindingen in aanmerking moeten worden genomen bij het bepalen van de strafmaat; dat de tuchtrechtelijke overheid volgens de rechtspraak van de Raad van State uitspraak mag doen over de feiten, met inachtneming van de context waarin ze zich hebben voorgedaan, zonder dat die factoren noodzakelijkerwijze nieuwe klachten vormen waarover verzoeker in het bijzonder moet worden gehoord;
dat, in tegenstelling tot de bezwaren die de raadsman van verzoeker tijdens de hoorzitting heeft geuit, in de rechtspraak van de Raad van State wordt aangenomen dat de overheid de rechten van de verdediging niet met voeten treedt als ze ten eerste oordeelt dat de feiten die verzoeker ten laste worden gelegd en waarover hij is gehoord een zware fout zijn in het licht van de plichten van een politieambtenaar en als ze vervolgens voorvallen aanvoert die door verzoeker niet worden betwist, niet om die te bestraffen, maar om uit te leggen waarom ze besloten heeft een zwaardere straf op te leggen;
dat, nog altijd volgens die rechtspraak van de Raad van State, de tuchtrechtelijke overheid - zonder het evenredigheidsbeginsel te schaden - kan oordelen dat onbetwiste vroegere gebeurtenissen waarbij het gedrag van verzoeker in opspraak is gekomen, een zwaardere straf rechtvaardigden;
dat verzoeker, door de feiten te plegen waarvoor hij vervolgd wordt, tekortgeschoten is in zijn ambtelijke plicht om ijverig en doeltreffend te werken, zoals die gedefinieerd wordt in de circulaire POL 43, de werking van de politiedienst ernstig in het gedrang heeft gebracht en de waardigheid van het ambt door zijn gedrag heeft aangetast;
dat de arbeidsverhouding tussen het politiekorps van Vorst en verzoeker bijgevolg onmogelijk kan worden voortgezet;
dat bij wijze van tuchtstraf een maximumstraf zoals vermeld in artikel 283 van de nieuwe gemeentewet moet worden opgelegd;
Overwegende evenwel dat verzoeker niet uit kwade wil handelde;
dat zijn gedrag, hoe onwaardig het voor een politieofficier ook is, geen aanleiding lijkt te moeten geven tot afzetting;
dat de straf die de gouverneur aan verzoeker heeft opgelegd, in dat opzicht dus buitensporig overkomt(...)".

Dat besluit is ter kennis gebracht van verzoeker bij een op 18 augustus 2000 ter post aangetekende brief.

Overwegende dat volgens artikel 17, § 1, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, wanneer een akte of een reglement vatbaar is voor vernietiging krachtens artikel 14, § 1, de Raad van State als enige de schorsing van de tenuitvoerlegging ervan kan bevelen;

Overwegende dat verzoeker het beroep bij de Koning heeft ingesteld dat wordt georganiseerd bij artikel 290, § 2, van de nieuwe gemeentewet; dat de Koning naar aanleiding daarvan de afzetting heeft vernietigd waartoe de gouverneur van het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad had besloten en die straf heeft vervangen door ontslag van ambtswege; dat de vordering, voorzover ze betrekking heeft op de schorsing van de tenuitvoerlegging van de afzetting, bijgevolg niet ontvankelijk is;

Overwegende dat volgens artikel 17, § 2, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, "de schorsing van de tenuitvoerlegging (...) alleen kan worden bevolen als ernstige middelen worden aangevoerd die de vernietiging van de aangevochten akte of het aangevochten reglement kunnen verantwoorden en op voorwaarde dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de akte of het reglement een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen";

Overwegende dat verzoeker het vierde middel van het verzoekschrift ontleent aan schending van het beginsel van behoorlijk bestuur en van het evenredigheidsbeginsel; dat hij aanvoert dat de Koning heeft besloten om hem van ambtswege te ontslaan, wat een maximumstraf is, terwijl de twee tekortkomingen die tegen hem worden ingebracht, zijn dat hij enerzijds eind 1997 vertraging heeft opgelopen in de behandeling van een gerechtelijk dossier en anderzijds op 12 mei 1998 in een zodanige gezondheidstoestand is verschenen dat hij geen enkele taak kon verrichten; dat hij onderstreept dat de vertraging in de behandeling van een dossier over een verkeersongeval, ondanks de rappelbrieven van de procureur des Konings, te wijten is aan het feit dat hij lang heeft moeten wachten op het verslag van een wijkagent en vervolgens aan het feit dat het dossier verkeerd gerangschikt was; dat hij stelt dat zijn gezondheidstoestand op 12 mei 1998 te wijten was aan een onverwachte reactie tussen de antidepressiva die hij sinds verscheidene weken nam en een glas bier; dat hij stelt dat de verwerende partij de oorzaken die hij ter verontschuldiging opgaf, niet in aanmerking heeft willen nemen en geoordeeld heeft dat het voorval van 12 mei 1998 te wijten was aan

alcoholgebruik, wat door de verklaringen van zijn behandelend arts werd tegengesproken; dat hij, gelet op die omstandigheden, besluit dat ontslag van ambtswege als straf kennelijk niet in verhouding staat tot de ten laste gelegde feiten;

Overwegende dat de eerste verwerende partij opmerkt dat ze de uitleg van verzoeker niet genegeerd heeft, maar dat ze, gelet op vroegere voorvallen die niet worden tegengesproken en die in de uiteenzetting van de feiten worden vermeld, een zwaardere straf behoorde op te leggen; dat ze aanvoert dat uit de bestreden beslissing blijkt dat hem niet wordt verweten dat hij één keer, maar verscheidene keren vertraging heeft opgelopen, dat alleen de eerste vertraging te wijten was aan een wijkagent, maar waarvoor verzoeker verantwoordelijk was, dat verzoeker verzuimd heeft het verkeerd gerangschikte dossier te zoeken, geen enkel proces-verbaal terzake heeft opgemaakt en zijn hiërarchische meerderen niet heeft meegedeeld dat het dossier vertraging had opgelopen; dat ze voorts stelt dat, zoals verzoeker zelf toegeeft, de toestand van verzoeker op 12 mei 1998 te wijten was aan het slikken van geneesmiddelen en het drinken van een glas bier, dat uit het overgelegde attest blijkt dat de geneesmiddelen nevenwerkingen kunnen hebben, maar niets wordt gezegd over de precieze oorzaken van die toestand; dat ze aanvoert dat verzoeker toch moest weten dat alcohol, ongeacht de hoeveelheid, in combinatie met geneesmiddelen een negatieve weerslag kon hebben op zijn gezondheidstoestand en op zijn vermogen om zijn ambt te vervullen;

Overwegende dat de Raad van State, wanneer hij verzocht wordt uitspraak te doen over een vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van een tuchtstraf, kennis kan nemen van het middel dat ontleend wordt aan het feit dat de strafmaat kennelijk niet in verhouding staat tot de ten laste gelegde feiten;

Overwegende dat uit de processtukken, inzonderheid uit het proces-verbaal d.d. 20 juni 2000 van het verhoor door de gemachtigde van de Minister van Binnenlandse Zaken, blijkt dat de feiten die de eerste verwerende partij in hoofdorde in aanmerking neemt om verzoeker de maximumstraf te geven door hem van ambtswege te ontslaan, al was het maar na herziening van de afzetting die oorspronkelijk was uitgesproken voor dezelfde feiten, voornamelijk neerkomen op nalatigheden bij het aanleggen van een dossier over een verkeersongeval die sindsdien rechtgezet zijn, en op een verkeerde inschatting van de gevolgen die een zelfs gering alcoholgebruik in combinatie met bepaalde geneesmiddelen kan hebben; dat op basis van die processtukken niet kan worden uitgesloten dat de omstandigheid dat verzoeker op 12 mei 1998 niet bij zijn volle bewustzijn was voornamelijk te wijten was aan ontstekingswerende geneesmiddelen, geneesmiddelen tegen

duizelingen en spierontspannende geneesmiddelen die hij voorgeschreven had gekregen naar aanleiding van een zware val, aangezien die geneesmiddelen soortgelijke gedragsstoornissen kunnen veroorzaken als alcoholverbruik; dat op het eerste gezicht blijkt dat de maximumstraf, namelijk ontslag van ambtswege, in die omstandigheden kennelijk niet in verhouding staat tot de ernst van de ten laste gelegde feiten; dat het middel ernstig is en grond kan opleveren voor de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden handeling;

Overwegende dat de maximale tuchtstraf, namelijk ontslag van ambtswege, door de sociale uitsluiting die ze dreigt te oorzaken, van dien aard is dat verzoeker een moeilijk te herstellen ernstig nadeel wordt berokkend, zowel moreel als materieel; dat uit de processtukken bovendien blijkt dat de bestreden handeling tot gevolg heeft dat verzoeker het grootste deel van zijn inkomsten wordt ontnomen, terwijl hij de zorg voor zijn gehandicapte en bejaarde moeder van tachtig jaar op zich neemt;

Overwegende dat, aangezien voldaan is aan de voorwaarden gesteld in het voormelde artikel 17, § 2, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, de vordering moet worden toegewezen,

B E S L U I T :

Artikel 1.

De gouverneur van het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad wordt buiten het geding gesteld.

Artikel 2.

Geschorst wordt de tenuitvoerlegging van het koninklijk besluit van 12 augustus 2000 waarbij Paul MENTEN bij wijze van straf van ambtswege ontslagen wordt uit zijn ambt van adjunct-commissaris van politie te Vorst.

Artikel 3.

De vordering wordt voor het overige afgewezen.

Artikel 4.

De beslissing over de kosten wordt in beraad gehouden.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van de VIe kamer, op vijf januari tweeduizend en één door :

de HH.	LEWALLE,	staatsraad, wnd. voorzitter,
	HARMEL,	griffier.

De Griffier, **De wnd. Voorzitter,**

P. HARMEL. **P. LEWALLE.**

**VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.**